

TechOost: aansluiting bij regionale thema Smart Industry

Maria Hendriks van TechYourFuture, één van de deelnemende pps-en, leidde de lancering. In heldere taal zette zij ter introductie het doel van TechOost uiteen: "TechOost zet zich in op het behoud van een duurzame en technische arbeidsmarkt in Oost-Nederland. Bedoeld om bij te dragen aan de energietransitie en circulariteit. Daarom bundelen vijf pps-en uit Oost-Nederland hun krachten: CIVON, Praktijkcentrum Procestechologie Oost-Nederland, TechWise Twente, TechForFuture en TechYourFuture. We sluiten aan bij het regionale thema Smart Industry, met een focus op de rol van Industrie 5.0 en de energietransitie en circulariteit." Het consortium TechOost fungeert als adviesorgaan en ecosysteem dat vraagstukken uit het bedrijfsleven initieert en coördineert. TechOost is sterk resultaatgericht: het deelt opbrengsten en ervaringen binnen het cluster en koppelt deze terug naar het bredere werkveld.

Elkaar opzoeken en transparant zijn

Trudy Vos, voorzitter CvB, ROC van Twente, gaf vervolgens de introductie. De essentie van haar enthousiaste betoog? "Elkaar opzoeken, transparant zijn naar elkaar en niet afwachten binnen het krachtige en prachtige initiatief TechOost. Want samenwerken is gewoon knetterhard werken. En dat gaan we dóen de komende jaren in het belang van de maakindustrie, HTSM, Smart Industry en mkb in Oost-Nederland. En ook mooi: nagenoeg alle kennis- en onderwijsinstellingen in Oost-Nederland zijn hierbij betrokken, naast de vele bedrijven." Trudy's oproep was helder: "We gaan met de bedrijven voorop, jongeren ervan overtuigen hoe gaaf het is om bij een technisch bedrijf in Oost-Nederland te werken of je daarvoor te laten omscholen!"

Officiële lancering TechOost:

Schouder-aan-schouder voor een duurzame technische arbeidsmarkt in Oost-Nederland

April 2024

Met TechOost slaan vijf sterke publiek-private samenwerkingen (pps-en) in Oost-Nederland de handen ineen, inclusief het onderwijs. De komende jaren werken zij schouder-aan-schouder aan een duurzame technische arbeidsmarkt in Oost-Nederland met focus op het mkb. Woensdag 10 april werd TechOost met meer dan 150 aanwezigen uit alle geledingen officieel gelanceerd op een toepasselijke locatie: De Gieterij Hengelo van ROC van Twente. Centraal tijdens deze officiële lancering stonden inhoud, de plannen én de concrete projecten die onder de titel van TechOost inmiddels zijn gestart. Een sterk signaal dat TechOost al bij de start doorpakt met de synergie tussen sociale en technologische innovatie.

Presentatie ‘Vissen in een te kleine vijver’

“Positief is het feit dat Nederland, en ook Oost-Nederland, excelleert met high-tech industrie. Vaak onbekende pareltjes die in hun niche marktleider zijn.” Cruciaal is dan wel dat je innovatie en het realiseren daarvan fysiek bij elkaar houdt.”

Henk Tappel

Na de opening was het tijd voor de presentatie ‘Vissen in een te kleine vijver’ door Henk Tappel, technisch directeur Bronkhorst High-Tech B.V. Zijn insteek was urgent: hoe gaan we om met het tekort aan technisch personeel? Wat betekent dit voor onze regio en de samenwerking tussen het technisch bedrijfsleven en het technisch (beroeps)onderwijs? Henk trok op grond van zijn jarenlange en veelzijdige ervaring met het tekort aan technici enkele indringende conclusies: “Uiteindelijk raakt het tekort aan technici het verdienmodel van Nederland en dus ook

van Oost-Nederland. Positief is het feit dat Nederland, en ook Oost-Nederland, excelleert met high-tech industrie. Vaak onbekende pareltjes die in hun niche marktleider zijn.” Cruciaal is dan wel, benadrukte Henk, dat je innovatie en het realiseren daarvan fysiek bij elkaar houdt, een opsteker voor de grote maakindustrie in Oost-Nederland. Ook gedijt innovatie in de visie van Henk alleen als je samenwerkt, hiermee de essentie van TechOost rakend.

Advies: start veel vroeger met interesseren voor techniek

Henk liet de historie zien van campagnes voor instroombevordering: “Die bereikten niet altijd hun doel. We staan nog steeds voor dezelfde problematiek.” Henk’s advies hierin op grond van onderzoek van Tim Post, werkzaam voor Kids4Twente: “Overtuigen om te kiezen voor techniek start met het op veel jongere leeftijd al stimuleren van het uitvindvermogen van kinderen.” Ook hield Henk een pleidooi voor multidisciplinair opleiden voor techniek: “Zowel in de breedte, maar ook non-hiërarchisch. Laat vmbo, mbo, hbo en UT tijdens techniekopleidingen intensief samenwerken zodat leerlingen en studenten met alle facetten van techniek en innovatie in aanraking komen. De onderwijswetgeving is hierin wellicht beperkend, maar daar zouden we creatiever mee om kunnen gaan.”

Forumdiscussie ‘Vissen in een te kleine vijver’

De forumdiscussie ‘Vissen in een te kleine vijver’ vormde het toneel van een levendig debat, onder leiding van Stephan Corporaal. Hij is lector Human Capital op Hogeschool Saxion en via het Centre of Expertise TechYourFuture betrokken bij TechOost. Enkele highlights uit de discussie. Margriet Bouma, secretaris regio Oost Koninklijke Metaalunie: “De maakindustrie in Oost-Nederland ervaart dezelfde problematiek als de grote OEM’ers waar zij aan leveren als het gaat om een duurzame technische arbeidsmarkt in Oost-Nederland, digitalisering en verduurzaming. Daarom: formuleer de gezamenlijke problemen en zoek de samenwerking op zoals nu onder andere in TechOost.”

Meer inzet op vakmanschap en wensen van werknemer

Gedeputeerde Gert Harm ten Bolscher van provincie Overijssel: "Vakmanschap is een belangrijk onderwerp in het coalitieakkoord voor onze provincie. Vakmanschap is hard nodig voor alle opgaven zoals de energietransitie. Onze insteek vanuit de provincie is het verder ontwikkelen en stimuleren van de inzet die we al hebben op vakmanschap. Voor het mkb geldt dat zij een goede werkgever zijn waar het fijn en uitdagend is om te werken, met oog voor de wensen van de werknemer." Henk Tappel, technisch directeur Bronkhorst High-Tech B.V.: "We kunnen technici nog beter begeleiden om deze werknemers op de voor hen, voor wat betreft technische uitdagingen en cultuur, best passende plek te laten landen." Fred Harbers is directeur/bestuurder Hencon Holding B.V.: "Het aantal technische medewerkers loopt terug terwijl de innovaties toenemen. Wat je vandaag leert, is morgen verouderd. Dit vereist dat we steeds wendbaarder moeten worden. We stoppen veel energie in kennis, maar dit zou nog meer nodig zijn voor kennisontwikkeling. Dit vraagt om het creëren van een cultuur van blijven ontwikkelen, alle doelgroepen elkaar laten ontmoeten en ideeën uitwisselen. En dat is precies de reuring die de in TechOost verzamelde pps-en kunnen genereren. Dan komt de innovatie als vanzelf."

"We stoppen veel energie in kennis maar dit zou nog meer nodig zijn voor kennisontwikkeling. Dit vraagt om een cultuur van blijven ontwikkelen, alle doelgroepen elkaar laten ontmoeten en ideeën uitwisselen."

Fred Harbers

Vergroten adaptief vermogen

Jos Toebes, directeur van het College van Technologie van ROC van Twente:

"Als onderwijsinstelling moeten we nog adaptiever zijn. We zijn goed in zenden, maar in feite gaat het om de kunst van het ontvangen. Hoe zijn wij als onderwijs in de staat de ontwikkelingen uit het bedrijfsleven te ontvangen en daar adaptief op aan te slaan? Het is een grote uitdaging voor elke organisatie om sociale innovatie in je geledingen duurzaam in te bedden. Alles draait om samenwerken met bedrijven en creatief zijn met de mogelijkheden en de ruimte te pakken die er is." Hans Vossensteyn, directeur Saxion Research & Graduate School: "Praktijkgericht onderzoek kunnen we via onze Centres of Expertise toegankelijk maken voor mkb'ers. Permanente kennisontwikkeling is daarbij cruciaal. Ik zie nu al dat we elkaar veel vaker opzoeken, zelf ga ik bijvoorbeeld vanuit Saxion al frequenter op bezoek bij ROC van Twente. Ook kunnen we de perspectieven veel meer over de kennisinstellingen heen opzoeken. TechOost kan hieraan constructief bijdragen."

Presentatie over TechOost: verbinden, vernieuwen, verdiepen, verbeteren

Maria Hendriks gaf vervolgens in vogelvlucht een inhoudelijke presentatie over TechOost, de sterke samenwerkingsspeler voor een toekomstbestendige arbeidsmarkt in Oost-Nederland. De kern van de nuchtere aanpak? "Verbind wat er al is, wat we nu al doen en schaal op. Maar

"Laat vmbo, mbo, hbo en UT tijdens techniekopleidingen intensief samenwerken"

Henk Tappel

ook: verdiep waar kennis ontbreekt en vul die aan, kennisontwikkeling dus. TechOost koerst eveneens op een verbreding door verschillende sectoren en disciplines te koppelen. Verder blijkt de praktijkgerichte aanpak door de verspreiding van kennis door best practices te herplaatsen, ervaringen te delen en kennis te laten stromen." Tot slot lichtte Maria de vijf actielijnen van TechOost toe: "Versterken van ketens en ecosystemen, talentontwikkeling, innovatie en beroepspraktijk, leven lang ontwikkelen en een contextrijke infrastructuur."

Nu al meerdere concrete projecten

Trudy Vos, voorzitter CvB, ROC van Twente, riep in haar inleiding op niet af te wachten en samen aan de slag te gaan onder de paraplu van TechOost. Een oproep die gestaafd werd door een groot aantal projecten dat nú al in werking is. De vertegenwoordigers vanuit de verschillende pps-en gaven hiervan tijdens de lancering van TechOost krachtige presentaties. Variërend van Industry 5.2 en de Ideeënfabriek tot en met de projecten Ultra Puur Water, ROBOOST en Smart Implementation. Hoe uiteenlopend ook voor wat betreft hun inhoud; elk project vertoont nú al het kenmerkende dna van TechOost. Zoals samenwerken, samen innoveren, kennisontwikkeling en de gelijkwaardige samenwerking tussen het technisch mkb, onderwijs en kennisinstellingen.

Visie beide projectleiders

De projectleiders van TechOost zijn Ronald de Witte, directeur TechWise Twente en Alexander Jansen, managing director TechForFuture. Ronald: "Om de 14 dagen stemmen we met de vijf pps-en onderling af, met wisselend voorzitterschap. Een duidelijk signaal dat we alle beslissingen samen nemen. De pps-en schrijven op elkaar in om mee te doen met projecten. TechOost is, en dat benadruk ik nog eens, puur de titel van de verbinding van de vijf deelnemende pps-en en niet een nieuwe en op zichzelf staande organisatie. De rol van de projectleider is vooral die van contactpersoon richting de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Mijn collega-projectleider Alexander Jansen zal meer die voortrekkersrol op zich nemen." Ronald zag tijdens de lancering van TechOost een goede dynamiek: "Alle deelnemers zijn geïnteresseerd in de verbinding, dat zag je ook al terug in de hoge opkomst voor deze lancering. In plaats van losstaande activiteiten trekken we meer gezamenlijk op. Dé kracht van TechOost zal 'm zitten in de projecten die we nu al doen en nog gaan oppakken. Wel is het een uitdaging om het altijd zeer drukke mkb duurzaam te betrekken bij TechOost."

Cruciale paradigma-shift

Alexander Jansen voegt graag zijn visie toe aan die van zijn collega-projectleider Ronald de Witte: "De drukbezochte kick-off met vele regiopartners heb ik ervaren

"Machines en kapitaalgoederen zijn essentieel voor onze hightech industrie, maar we intussen allemaal dat het echte kapitaal de mensen zijn"

Alexander Jansen

als flitsend en ondersteunend aan de doelen van ons allen. Nu is het tijd om concreet samen te gaan werken aan resultaten, zoals Trudy Vos terecht aangaf. Richting actie en wegblijvend van bureaucrativering." Alexander stipt een aandachtspunt aan: "De scholen willen met TechOost hun professionals vrijmaken voor de projecten en doelen van TechOost voor een betere aansluiting van

mens en techniek." Alexander benoemt een belangrijke paradigma-shift die de inzet van TechOost legitimeert: "Machines en kapitaalgoederen zijn essentieel voor onze hightech industrie, maar we zien intussen allemaal dat het echte kapitaal de mensen zijn die er ook daadwerkelijk hoogwaardige producten in flexibele kleine series mee kunnen maken. Dit vergt investering in menselijk kapitaal."

Betrek je medewerkers en maak hen lerend

Alexander pleit ervoor om medewerkers niet langer te zien als personen die machinematig productie draaien, maar hen te betrekken bij hoe processen beter en meer foutloos kunnen verlopen. Alexander: "Daarmee betrek je hen bij je totale outcome van je bedrijf. De essentie nu is dat de nieuwe technologie die je in je bedrijf installeert ook door je huidige medewerkers is te bedienen.

Kortom, haal technologie je bedrijf binnen die past bij je bestaande contingent medewerkers. Door hen in dit proces te betrekken, verrijk je ook direct hun banen vanuit het perspectief van een leven lang leren." Eveneens pleit Alexander ervoor dat we in het onderwijs leerlingen en studenten weer zelf leren denken: "Eerder draaide alles om efficiënte onderwijssystemen, met de focus op het behalen van een diploma. Die aanpak is wellicht risicovrij, overzichtelijk en efficiënt, maar de studenten verleren om zelf na te denken: wat is het probleem en hoe zouden we dit zelf aanpakken? Die instelling zou ik graag overal weer terugzien in de hele lijn van vmbo-mbo-hbo-wo."

Officiële lancering en netwerkborrel

Ter afsluiting volgde de officiële lancering van TechOost met een aftelmoment en een toast met alle vertegenwoordigers van de vijf pps-en binnen TechOost. De daarop volgende netwerkborrel deed zijn naam eer aan: tal van nieuwe banden werden gelegd en bestaande connecties weer aangehaald.

TechOost is live!
Voor meer informatie: www.techooost.nl

